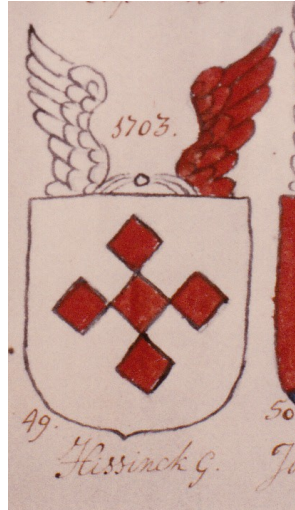

HET VIJF-RUITEN WAPEN VAN DE VOORSTER GESLACHTEN HISSINCK/HISSINK

Anton C. Zeven en Louis A. Hissink

Wassenaar & Amsterdam, 2023

Wapen Hissink - in zilver vijf rode ruiten met de punten omlaag geplaatst (2-1-2). Helmteken: tussen een rode vlucht een zwevende ruit van het schild. Dekkleden: zilver en rood. Tek. C.J. van den Bosch, Bilthoven.

Boerderij Groot Hissink aan de Watergatstraat in Appen

Erf Hissinck herengood te Voorst, buurschap Appen.
Bron; Oudheidkundige Kring Voorst Kroniek 2016..

Noot

Door verduidelijking van de zegelafdrukken kunnen zij in dit artikel een andere kleur hebben gekregen, dan in werkelijkheid.

Inleiding

Het erf Hissink eerder Hissinck, ligt in de buerschap Appen te Voorst. Het wordt al in de 14de eeuw genoemd. Personen die op dit erf woonden noemden zich Hissinck (verschillende spellingen). Verhuisde men naar een ander erf, dan voerde men de naam van het nieuwe erf. Keerde iemand weer terug naar het eerdere erf, dan voerde hij weer zijn oude naam. Dit betekent ook dat onverwante personen, die op het erf Hissinck woonden, eveneens de naam Hissinck voerden. Zij kunnen de stamvaders van meerdere geslachten Hissin(c)k/Hissingh zijn.

Het wapen Hissink uit Voorst

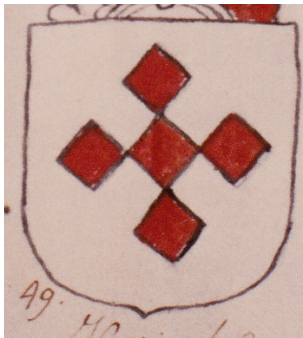
De basis van het wapen Hissink, dat door verscheidene families of takken Hissin(c)k wordt gevoerd is: in zilver vijf rode ruiten. De schikking van deze vijf ruiten kan zijn 2-1-2, 1-3-1 en 3-2. Het is aan ons niet bekend of deze verschillende rangschikkingen betekenis hebben. Het is mogelijk dat één persoon van een geslacht Hissinck voor de vijf ruiten en de kleuren van dit wapen gekozen heeft en dat andere verwante en onverwante personen met de naam Hissinck dachten ook tot deze wapenvoerende familie te behoren en daarom ook voor de vijf ruiten kozen. De schikking van de ruiten 1-2-1 lijkt het oudste, want een afdruk van een zegelstempel met deze rangschikking dateert vanaf 1488. De schikking 2-1-2 lijkt jonger, omdat de vroegste zegel van 1661 dateert. Het wapen van Isaak Hissinck met zijn omgekeerde kleuren hoort ook tot deze schikking. De schikking 3-2 lijkt 20ste-eeuws.

Naast het wapen met de vijf ruiten komen ook nog andere Hissink-wapens voor..

SCHIKKING VAN DE RUITEN 1-3-1/RUITENKRUIS - 1488

Het oudste gevonden zegel met de schikking 1-3-1 dateert van 1488 In dat jaar zegelt Johan Hissink te Deventer.

Bron: Van Doorninck & Nanninga Uitterdijk. 1883.

Het ruitenkruis Hissinck.

Wapen is in zilver vijf aanstotende en aangesloten rode ruiten, gerangschikt 1-3-1, ook beschreven als een ruitenkruis. Van deze schikking vonden wij een aantal exemplaren.

N.B. De ruiten benaderen blokken.

1618

Be(e)rent Jansen Hissinck, 1618.

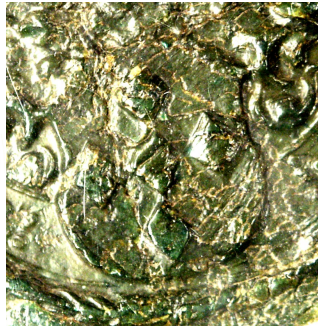
Be(e)rent Jansen Hissinck 1618. GA Arnhem, Leenkamer ex coll. Muschart.

Toelichting:

Een kruis van 5 ruiten, de R en L liggend, de andere staand (Muschart).

Steenkamp-Damstra verwijzen ook naar dit zegel. Hun beschrijving luidt: HissinckBerend Jansen: een kruis van 5 ruiten de R.[*echter*] en L.[*inker*] liggend, de andere staand.

Rickhelt/Richelt Hissinck, kerckmeester 1661

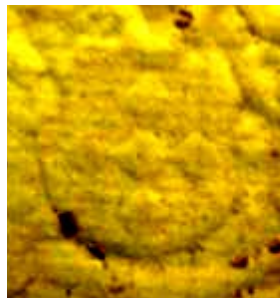
ruitenkruis

Zegelafdruk van het zegel van Rickelt Hissinck kerkmeester 20 maart 1661. Met detail van het wapenschild. Gelders Archief, Arnhem-17.

Louis A. Hissinck bezit een foto. Gelders Archief gefotografeerd in 2010.

Jan Jansen Hissinck 25? januari 1668 te Nijenbeek

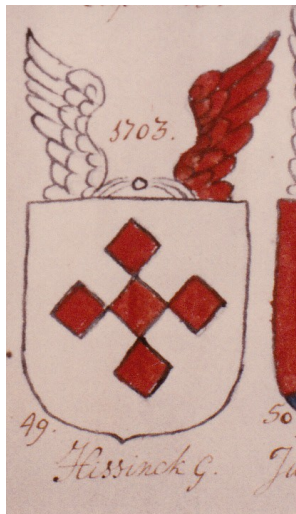
Een ander zegel is de lak- of wasdruk onder papieren bedekking. Door de papieren bedekking kan men geen scherpe afdruk krijgen. Het wapen is een ruitenkruis, omdat de ruiten aan elkaar verbonden zijn.

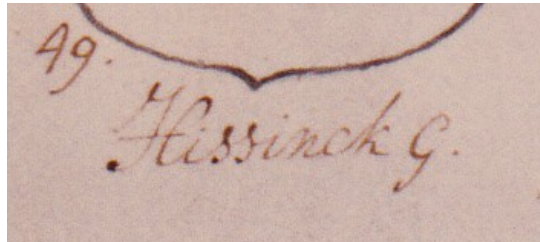
ruitenkruis

Jan Jansen Hissinck 25? januari 1668 te Nijenbeek. bewerkt (rechts detail).

Gemeensman Hissinck

Gemeensman Hissinck 1703. Gemeentearchief Deventer. 1446. Wapenkaart. Nr. 49. Foto ACZ, 1970.

Hissink

In zilver een rood ruitenkruis. Helmteken: een ruit van het schild tussen een zilveren en rode vlucht. Dekkleden zilver en rood.

www.xs4all/~hjh/family/geslacht_hissink.htm (juli 2009).

www.heidma.nl van Jan Heidma (oktober 2017).

N.B. Er staat Bissink.

N.B. Deze websites kan ik niet meer vinden 29 nov. 2023.

Louis A. Hissink, 2011

Het wapen op een zegelplaat van een zegelring.
Zegelring van Louis A. Hissink, 2011.

Variant

Isaak Hissingh, 1668

Variant: Hissingh: een variant van het boven beschreven wapen is gevonden te Schiedam. De beschrijving luidt: in rood vijf zilveren aanstotende ruiten 1-3-1. De ruiten als een ruitenkruis. Het wapen is van Isaak Hissingh, schepen (1667-1669, 1676. 1678), vroedschap (1667), ordinaris thesaurier (1669-1671) van Schiedam. Hij is overleden in 1689. Ongetwijfeld behoort hij tot één van de geslachten Hissinck uit Voorst. Toen zijn familie in Schiedam een wapen nodig had herinnerde hij zich mogelijk wel de ruiten en de kleuren, maar niet de juiste blazoenering. Of bezat hij een zegelstempel of zegelafdruk en wist hij wel dat het rood en zilver was, maar koos de omgekeerde versie? Zijn vader was Andries Gerrits Hissingh, te

Schiedam. Naast Isaak had Andries nog twee zonen Adriaan en Gerrit en een dochter Grietje. Waar leefde hun grootvader Gerrit Hissingh?

1668 Isaak Hissingh, ob. (overl. 1689). Foto uit Willem van der Lely. Namen en Wapenen der Edele Agtbare Heeren Raaden in de Vroedschap mitsgaders Pensionarissen en Secretarissen der Stad Schiedam. Gemeentearchief Schiedam. Zie ook Hollandse

Genealogische Databank van de Hollandse Genealogische Vereniging.

A.C. de Voogd van der Straaten. 1961. Zegels in het Gemeentearchief van Schiedam. Gens Nostra 16 no 87 blz 21, 27, 28: **Isaack Hissingh**, schepenen van Schiedam: vijf elkaar aanstotende in kruisvorm geplaatste spitsruiten Helmteken: een ruit? Contrazegel: een merk. 18 aug. 1668, 1 mei 1677.

In de collectie Steenkamp-Damstra wordt het wapen van Isaac Hissingh tweemaal beschreven:

1. in rood 5 zwarte ruiten, kruisvorm
2. in **rood** 5 zilveren ruiten, aangesloten in de vorm van een kruis (zie hiervoor bij 1618)..

Isaac Hissingh

In Steenkamp-Damstra komt dus ook het wapenvoor als in rood 5 zwarte ruiten. Misschien hadden zij de beschrijving van Rietstap voor ogen: Of omgekeerd. Zie hierna.

Hissingh, Schiedam

Rolland tekende een "ruitenkruis" met vijf aanstotende op een punt staande vierkanten.

Rolland, V. 1938. Planches de l'armorial général de J.-B. Rietstap. e-boek: Bibliotheek.nl/catalogus.

De door Steenkamp-Damstra in beschrijving 1 genoemde kleurencombinatie (rood en zwart) is niet heraldisch. Misschien had Rietstap deze beschrijving voor ogen: D'arg.[ent] à cinq los. [anges] de sa[bles], accolées et aboutées en croix, dwz van zilver vijf ruiten van zwart, aaneengesloten en aanstotend in kruisvorm. Hij schrijft dus over zwarte ruiten op zilver.

Opmerking

Aan het geslacht Hissink, van het erf Hissink in Linde (Vorden) is het Voorster wapen Hissink toegedacht.

SCHIKKING VAN DE RUITEN 2-1-2

Getekend voor het Wapenboek van de Vereniging “Veluws Geslachten”. Hieronder volgen afdrucken van wapens en wapenzegels met de schikking van de ruiten 2-1-2. Bron?.

Derck Hissinck, 1545

De vroegst gevonden zegelafdruk Hissinck met de schikking 2-1-2 is dat van Derck Hissinck uit 10 januari 1545. In zijn zegelstempel de ruiten verworpen tot op een punt staande vierkanten. Hij was een geërfde in Veluwe. Dit wil zeggen dat hij grond op de Veluwe bezat.

Zegelafdruk van het zegel van Derck Hissinck, gedateerd 10 januari 1545. Gelders Archief Arnhem, Charter 10 januari 1545, Archief Linteloo september nr 2.

Willem Hissinck 1551, 1562, 1566

Drie zegelafdrukken van het zegelstempel van Willem Hissinck.

Willem Hissinck, 1551

Het langst bewaarde zegel van Willem Hissinck gedateerd 4 juni 1551 en dat bewaard wordt in het Gemeentearchief van Zutphen. In de acte zelf wordt Willem als Willem Hoetinck, geërfde Noordempe, vermeld, omdat hij in dat jaar op het erf Hoetinck woonde. Hij gebruikte zijn oude zegelstempel met het omschrift (SIG) WILLEM HISSINCK (afb. 11).

Foto en tekening van het zegel van Willem Hissinck, gedateerd 4 juni 1551.

Zegel van Willem Hissinck. 4-6-1551.
Tek. J. Hattink

Van Willems zegelstempel zijn nog twee andere zegelafdrukken bewaard gebleven. In de acte heet hij Willem Hissinck/Hijsinck, kerkmeester tot Voorst. De acte dateert van 6 augustus 1566. Klaarblijkelijk woont Willen weer op het erf Hissinck.

Willem Hissinck, kerkmeester, 1562

Willem Hissinck, kerkmeester, 1562.
Archief Huis Berg, 1562.. Foto archivaris.

Willem Hissinck, 1566

Zegelafdruk van het zegel van Willem Hissinck, gedateerd 8 augustus 1566. Omschrift: SIG WILLEM HISSINCK.
Gemeentearchief Zutphen, Archief van het Oude en Nieuwe Gasthuis te Zutphen.

Derick Hissinck Jansen, 1563

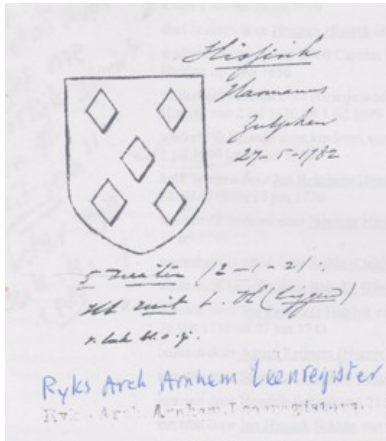

Hoe beschrijf je deze figuren?

Zegelafdruk van het zegel van Derrick Hissinck Jansen,

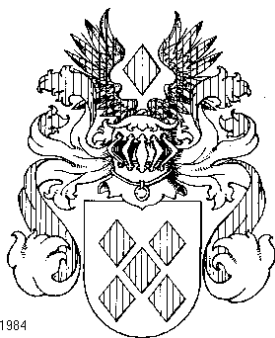
geërfde in Veluwe, 6 augustus 1563. Vijf liggende vierkanten. Omschrift: S DERICK HISSINCK JANSEN. Gemeentearchief Zutphen, Archief van het Oude en Nieuwe Gasthuis te Zutphen.

Harmanus Hissink 1782

Hissink, Harmenus Zutphen 27 mei 1782: 5 ruiten (2-1-2) losstaand. Helmteken: ruit
Bron: coll. CBG-Muschart.

Voor de Vereniging Veluwse Geslachten tekende M.J. Nix een zwart-wit wapen, waarbij verticaal gearceerd op de rode kleur duidt.

Wapen Hissink. Tekening door M.J. Nix, 1994. Vijf ruiten losstaand. De vlucht rood.

1984

Louis Armand Hissink, 2011

Louis Armand Hissink te Amsterdam, één van de auteurs, bezit een zegelstempel met stempelplaat, afgebeeld in afb. 13. Het schild is rondovaal, hetgeen kan betekenen dat het zegelstempel eigendom was van een vrouwelijk Hissink. De arcering van de ruiten is verticaal en geeft dus aan dat de ruiten rood zijn. Het veld is effen, hetgeen op zilver duidt.

Zegelplaat van het stempel van Louis A. Hissink. Foto Louis 3 september 2011.
Vijf ruiten lokaand.

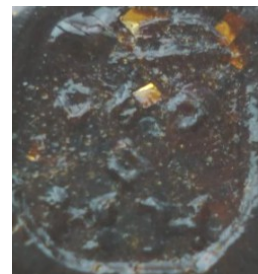
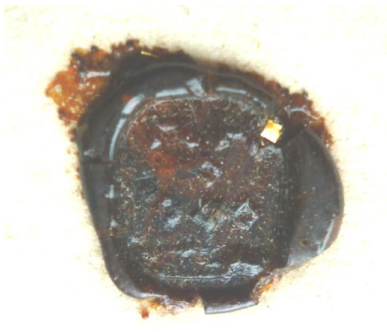
Tot slot: in de website van Stormink-Megelink komt een Hissink-wapen voor (2001). Ik neem aan dat het een wapen in een glasraam is en dat deze ruit gebroken is (afb. 15).

Gebroken glasraam met het wapen Hissink (website Stormink).
Website niet teruggevonden 3 dec. 2023.

Variant 1679

De vijf ruiten zijn vijf malieën geworden.

Twee zegels op charter d.d. 9 mei 1679. Links Jan Hissinck en rechts Henrick Hissinck, beiden zonen van Jan Hissinck. Zij gebruikten hetzelfde zegelstempel, dat misschien eigendom was van hun vader

N.B. Bij beide zegels is een stukje zegel afgebroken, waardoor papier te zien is. Of is er een andere oorzaak?

Voor leenmannen des Hove Gelderland en Abdie van Prummen (Abdij van Prüm), verkopen kinderen van wijlen Elisabeth Delissen de Grote en Kleine Rammelweert leenroerich in Sinderen. Charter 9 mei 1679 GA Arnhem, Leenkamer van Gelre en Zutphen toegang 0002 inv. nr 147.

N.B. Zowel Jan als Hendrick gebruikte hetzelfde zegelstempel. Hun vader was Jan Hissinck.

SCHIKKING VAN DE RUITEN 3-2

Is het merkwaardig dat in twee takken van de Voorster geslachten Hissink in de 20ste eeuw de schikking 3-2 is ontstaan. Wellicht kenden zij elkaar en dachten familie te zijn. Of bestelden beiden een zegelring bij dezelfde goudsmid/zegelsnijde?

Onbekend, 1802

Een bijna identiek zegelstempel is aanwezig in de collectie zegels van het Stadsarchief Sittard-Geleen (zie website H-091). De foto ervan is identiek aan (een foto van) een zegel aanwezig in het CBG. Dit Bureau beschrijft het als bruinlak, en aanwezig in de collectie “De Vries VR186 doos 27672. Jaar 1802”.

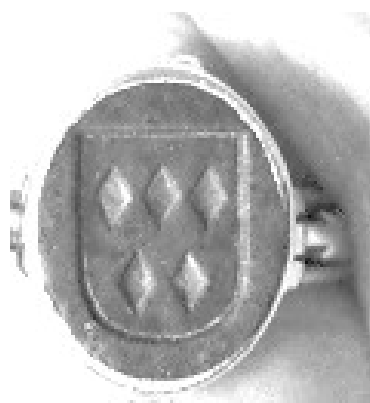
Wellicht werd het zegelstempel gebruikt om verzamelaars van een zegel te voorzien.

Lakafdruk. Website Stadsarchief Sittard-Geleen. Zegels: Civiel (H-091). Foto Th. Siegmond, Maastricht. Ook door CBG overgenomen.

Karin Hahn-Hissink & Nineke Ch. Zeven-Hissink, 1975

De zegelring in bezit van Nineke Ch. Zeven-Hissink is geërfd van Karin Hahn-Hissink, die een volle nicht van Ninekes vader was. Daar het schild echter een manswapen toont, zou de zegelring van de vader van Karin Hissink afkomstig kunnen zijn. Hij was Jacques Willem en zeer geïnteresseerd in de stamboom Hissink (en zijn kwartierstaat). Aangezien hij in Berlijn woonde liet hij de stamboom door de beroeps-genealoog W.A. Wijnandts van Resandt uitzoeken. De verzamelde gegevens zijn bewaard gebleven.

Stempelplaat van zegelring. Eigendom Nineke Ch. Zeven-Hissink, Wassenaar, geërfd van Dr. Karin Hahn-Hissink, Frankfurt am Main (D).

David J. (Co) Hissink, 1980

Het zegelstempel van David J.(Co) Hissink geeft eenzelfde afdruk, als die in de zegelcollectie van het Stadsarchief Sittard-Geleen (SG) (afb. 18). Co had dit wapen ook in de houten rugleuningen van stoelen laten snijden.

Zegelafdruk van het zegelstempel in bezit van chirurg David J. (Co) Hissink (1909-1996). Foto Anton C. Zeven, Wageningen 1980.

Bronnen

Doorninck J.I. van & J. Nanninga Uitterdijk. 1883. *Vierde bijdrage tot een Overijsselsche Wapenboek*. Bijdragen tot de Geschiedenis van Overijssel. Deel 7.

Jong, H. 't. 1981. *Vier wapenborden in het Deventer archief*. Gens Nostra 31: 177-184, 257-267.

Muschart, R.T. 1957. *Familienamen naar erven*. Gens Nostra 12: 14, onder ander Hissin(c)k met vijf ruiten.

Rolland, V. 1938. *Planches de l'armorial général de J.-B. Rietstap*. e-boek: Bibliotheek.nl/catalogus/.

Voogd van der Straaten, A.C. de. 1961. Zegels in het Gemeentearchief van Schiedam. Gens Nostra 16 no 87 blz 21, 27, 28:

Zeven, Anton C. 1976. Het Voorster geslacht Hissink, 1300-1650/Stamreeks Nineke CH. Zeven-Hissink 1300-heden.

Zeven, Anton C. 2011. *Wapenboek van de Vereniging "Veluwse Geslachten"*, samengesteld door Anton C. Zeven, Wageningen, verschillende versies vanaf 2011 (zie www.antonzeven.nl). Hierin ook bronverwijzing naar de zwart-wit tekening van het zegel door J. Hattink. Eveneens in *Veluwse Geslachten* 6 (1981): 110.